

Torp nr 12.

Torpet Södra Ållebacken under Thomasgården.

Bebott ev från 1788-1936

Namnet Ållebacken: *Ålla* kan vara dialektalt för fornsvenskans *alda*, som betyder *avlång fördjupning*, enligt *"Ortnamn i Västergötland"* av *Gunnar Linde, 1982*. Torpet kan ha fått sitt namn därför att det låg i en sluttning mot en sänka.

1788-1829

Osäkert om följande familj bott här eller om prästen skrivit fel på dottern Marias födelseplats 1788, se nedan. Men han skriver "Ållebacken" så torpet måste ha funnits då.

Torpare **Johannes Gudmundsson** (1751-1822) född i Mellomgården, Kärtared, död på Holskaryds Tåå, i bröstsjuka och vattusot.

H. **Karin Andersdotter** (1766-1841) född i Mossbo, Närunga. (Numera Skogsbygden) Tillhörde Rydetsläkten på sin mammas sida. Kom senast från Rydet, Horla.

Johannes och Karin gifte sig i Horla 1785. Står 1786 som "inhyses under Holskaryd".

Mer om denna familj under torp nr 6 Holskaryds Tåå.

Deras barn:

Maria född 1788 i Ållebacken. Prästen skriver att föräldrarna är "Torpare på Ållebacken vid Holskaryd".

Familjen kan alltså ha bott först här på Södra Ållebacken, eftersom det första barnet är fött här. De står sedan under Holskaryds Tåå (se detta torp) och bodde troligtvis där tills **Johannes Gudmundsson** dog 1822 och dottern **Kjerstin** (1803-1829) gifte sig här på torpet Södra Ållebacken och flyttade hit. Modern flyttar då med. Se nedan. Alltså kan Ållebacken ha stått tomt från slutet av 1780-talet till 1820. Alternativt byggdes en ny stuga.

In 1820 från Rydet i Horla kom:

Drängen **Bengt Svensson** född 1792 i Närunga. Han hade varit dräng på Rydet 1817-1819. Hade även arbetat på Eklanda Mellangård i Siene. Hans föräldrar hette Sven Ericsson och Brita Bengtsdotter. Troligtvis startar han upp detta torp och han gifte sig 1821 med:

H. **Kjerstin Johannesdotter** (1803-1829) se ovan.

Deras barn:

1. Tvillingarna **Johannes och Joseph** födda på Södra Ållebacken 1822. Båda döda första dygnet. "Nöddop av H. Brita Erikdotter i Ållebacken" (Finns en Brita Erikdotter på torpet Hagen.)

2. **Christina** född i Södra Ållebacken 1824. Död 3 år gammal, 1827, i "andtäppa"

Bengts hustru Kjerstin dör också kort därefter, 1829, 25 år gammal, i vattusot.

1830-1837

Hela Bengts första familj är nu döda. Han gifter om sig 1830 med:

H. Anna Andersdotter (1802-1837) född i Smedesgården, Horla. Hennes föräldrar heter Andreas Jonasson och Maria Jonasdotter. Anna har senast varit piga i Finnatorp, Horla.

Anna och Bengt får två barn men när det tredje barnet föds så överlever inte Anna. Hon dör 26 september 1837, 35 år gammal, "av misslyckad barnförlossning". Barnet är dödfött den 22 september.

Deras barn:

1. Anders Petter (1830-1877) född i Södra Ållebacken. Till Oryd som dräng 1847. Till Tomasgården 1848, till Hols Berg 1849, till Alingsås Landsförsamling, Nordstommen i Rödene 1851. Till Mellantorp, Hol, 1852. Till Bålinge 1854, Trulsagården. Till Hol, Hallstorp, 1855. Till Prästgården i Hol 1858.

Gifter sig med Johanna Sofia Andersdotter(1830-1903) född i torpet Lammakullen i Lena socken. De bosätter sig i ett torp under Prästgården i Hol. Får fyra barn: Albertina (1858-1929) gift Nord, död i Katrineholm, Södermanland, Alfred (1861-1869) död i mässling, Johan August (1865-) och Emma (1869-1940), gift Borg, död i Örgryte, Göteborg.

Familjen flyttar 1861 och blir torpare under Stora Sörgården. Anders Petter död 1877 i "bröstsjukdom". Står som "arbetskarl vid Stora Sörgården". Johanna finns efter makens död i Fattigstugan "på Gotlands mark", med barnen Johan August och Emma,. Johan August flyttar till Domkyrkoförsamlingen i Göteborg 1882 och Emma till Haga i Göteborg 1886. Johanna flyttar efter barnen till Göteborg 1893 och finns senare hos sin son Johan August, som är skomakare. Okänt var han tar vägen. Johanna dör 1903 på vårdinrättningen Gibraltar i Göteborgs Domkyrkoförsamling.

2. Christina född i Södra Ållebacken 1832, död 6 mån gammal 1833, okänd orsak.

Nu har Bengt Svenssons andra familj också dött, förutom sonen Anders Petter.

Här i Södra Ållebacken bor fortfarande **Karin Andersdotter** (1766-1841) se ovan, svärmor till **Bengt Svensson** och mor till hans första hustru **Kjerstin** som dog 1829. Karin dör 1841, 75 år, av "ålderdomsbräcklighet".

1838 flyttar in, från Björkekärr, Alingsås Landsförsamling:

och arbetar som piga hos **Bengt**: änkan **Anna Stina Jakobsdotter** (1807-1880) född i Björkekärr Fogdegården, Alingsås Landsförsamling.

Hon kommer att bli "urmoder" till många Orydsbor genom sin dotter Maja Greta, (se torp nr 6 Holskaryda Tåå) och därför tar jag med lite extra information om Anna Stina, innan hon kom hit till Södra Ållebacken. Se längst ner.

Bengt och **Anna Stina** gifter sig 1839.

Bengt, nu 47 år, och Anna Stina 32 år, får en dotter:

1. Christina född på Södra Ällebacken 1839. Även detta barn dör, två mån gammal, okänd sjukdom

En tragedi händer nu. **Bengt** hänger sig på logen 1840. Han har då förlorat ofattbart många närstående: hustru och tre barn i sin första familj, hustru och två barn i sin andra familj plus sitt nyfödda barn med sin tredje hustru **Anna Stina**. Endast ett barn lever: **Anders Petter**, från Bengts andra äktenskap. Sonen är tio år gammal när fadern hänger sig. Han flyttar 1847, se ovan.

Anna Stina Jakobsdotter har med sig två barn sedan tidigare äktenskap:

1. Maja Greta Johansdotter född i Björkekärr, Alingsås Landsförsamling 1829 och som kommer 1861 att gifta sig på Holskaryds Tåå med **Anders Bengtsson** född 1828, och de blir föräldrar till bl a **Anton och Johan Andersson** i Oryd.

Anders Bengtssons far, Bengt Larsson blir då "urfader" till många grenar "Orydsbor". Se Holskaryds Tåå.

2. Johanna Johansdotter också född i Björkekärr, 1836, flyttar till Ödenäs och sedan till Trollabo, Hudene. Är senare "änka och fattig" med flera barn. Dör "på församlingen" i Hudene 1908.

1841, året efter Bengts död, flyttar **Anders Jonsson** (1810-1869) in, född i Holskaryd, bror till **Elin Jonsdotter** som bor på Vasen och **Johanna Jonsdotter** på Ängatorp. **Anders** och **Anna Stina Jakobsdotter** gifter sig 1841.

Deras barn:

1. Olaus (1841-1939). Till Närunga 1859, till Horla 1864. Gifter sig 1867 med Anna Stina Johansdotter (1837-1923) i Östergården, Kärtared. Deras barn: Selma Mathilda (1868-1952), Karl-Johan född 1872, Alfrida född 1877. Olaus vistas i Amerika några år och återkommer 1890. Familjen flyttar 1897 till Holskaryd och Olaus står som hemmansägare. Barnen Karl-Johan och Alfrida tar över Holskaryd och föräldrarna bor "i ägarnas bröd". Olaus hustru Anna Stina dör 1923 och Olaus dör 1939 i Olivelund, Alingsås Landsförsamling. Barnen Karl-Johan och Alfrida har nu sålt Holskaryd och bor i och äger Olivelund i Alingsås sedan 1933. Dottern Selma Mathilda Olausdotter gifter sig 1888 med Johannes Andersson (1846-1941) född i torp nr 28 Källeberg, se detta torp.

2. Sara Lisa (1844-1915) se nedan. Anna Stina hade haft en syster som hette Sara Lisa men som dog tidigt, kanske döpte hon sin dotter efter systemen.

3. Bengt August född 1848. Till Amerika 1871.

4. Casper (1850-1834). Dräng i Stora Bögared, Skogsbygden 1868. Blev soldat nr 311 från 1869 i Elfsborgs Regemente, Klockaregården, Gäsene Kompani, Närunga socken. Kallades Casper Andersson Kasper. Gifte sig 1871 med Petronella Petersdotter (1839-1895). Fick flera barn: Ida Alida född 1871, Emma Serafina född 1873, Betty Axelina född 1878, Karl Severin född 1883. Bodde i Skanterna Soldatstomme och senare i Ryd, Norska Skogsbygden. Casper dog 1934 på Nubbagården i Bergstena.

En tid bor Anna Stina Jacobdotters son här i Södra Ållebacken, han är från hennes första äktenskap. Han heter **Jakob Johansson** född 1833 i Botten under Wekaryd, Alingsås Landsförsamling. Se anteckningen nedan om Anna Stinas liv innan hon kom hit till Södra Ållebacken.

1846-1880

Anders Jonsson och **Anna Stina Jakobsdotter** är inhyses på Södra Ållebacken och **Anders** dör 1869 av "slag" och **Anna Stina** dör 1880 i "bröstsjukdom".

Dottern **Sara Lisa** gifter sig 1866 med förpantningsägare **August Andersson**, dräng på Nääs i Norska Skogsbygden, född på Kamparås 1840. Han dör redan 1873 i "bröstsjukdom".

Deras barn:

1. **Janne** född 1867. Till Bälinge Trulsagården 1884. Till Amerika 1887.

2. **Vitalis** (1869-1933) Till Bälinge 1885. Sökt intyg för resa till Amerika vid flera tillfällen men verkar aldrig ha åkt dit. Till Alingsås 1894 och gifter sig samma år med Alida Johansdotter född 1870 i Ödenäs. De får en dotter 1895, Sara Linnéa. En son 1899, Bror Wolrath Gideon. Familjen till Torp i Bälinge 1901. En dotter 1902 Märta Cecilia Margareta. Flyttar till Alingsås, får fler barn: Erik Gösta William 1905, Maja Helena Birgitta 1908, Sten Elve Vitalis 1911. Vitalis dör 1933 i Alingsås. Har varit bl a gasverksarbetare.

3. **Henning Albert** född 1871, död 1877, Orsak okänd.

4. **Sandfrid** född 1873 Till Bälinge 1889. Till Amerika 1891.

Sara Lisa gifter om sig 1876 med **Erik Pettersson** (1826-1895) född i Bälinge. Han dör 1895.

Deras barn:

1. **Augusta Charlotta** (1876-1944) Död i Alingsås, ogift.

2. **Henning Albert** född 1879. Till Amerika 1901.

3. **Alfrida** född juni 1881, död juli 1881.

4. **Gustaf Adolf** född april 1883, död maj 1883.

5. **Johan Fridolf** (1885-1932) Död på Södra Ållebacken, ogift.

1880-1936

Sara Lisa bor kvar, är änka sedan 1895. Är sjuklig och sängliggande. Hon dör 1915. Dottern **Augusta Charlotta** och sonen **Johan Fridolf** bor kvar. Johan Fridolf dör här på Södra Ållebacken 1932. Ogift. 1936 flyttar Augusta Charlotta till Vilhelmsberg under Nolby Toresgården, Alingsås Landsförsamling. Hon är den sista boende här i torpet. Är "utan yrke". Hon dör 1944 i Bojen 5, Alingsås Stadsförsamling. Ogift.

En lokalundersökning gjordes 1913 av SCB när Sara Lisa levde ("Erik Petterssons änka"). Se nedan. Hon hade då 2 kor, 1 gödgris och 5 höns.

Här finns också en fosterflicka, **Hildur Josefina Eriksson** född i Ljur 1897. Hon flyttar till Bälinge 1912.

Torpet måste ha stått tomt efter 1936. Enligt Erik Carlsson revs huset 1941 och högs upp till ved.

Å denna blankett meddelade uppgifter få ej begagnas för taxering eller beskattning utan av- N:r 530
 givas endast för statistiska ändamål.

Lokalundersökning år 1913

i Hal socken Sjöbo församling lush.-sällsk.

Jordbrukstatistik. Blankett 1. Torpet Gården Lägenheten Torpet Ollebocken Jordreg.-nr.

Ägare Tomtegården Brukare Anders Pettersen

Hingst- stallar vid 4 år o. däröver	Arbets- hästar		Vagns- och ridhästar		Unghästar (vid 1 till 3 år)		Föll	Oxar	Tjurar	Kor	Ungnöt	Kalvar	Bagg- ar och tackor	Lamm (under 1 år)	Getter	Killingar (under 1 år)	Avelssvin		Göds- svin	Grisar (under 4 mån.)	Höns	Annat fjäderfä	Ht- sambällen
	Valla- ker	Ston	Valla- ker	Ston	Hingst- ar och villaker	Ston											Far- stallar	Moder- sugor					
										2									1		5		

Uppgift lämnad den 8/7 av Brukarer Brukningsdelen besökt ej besökt.

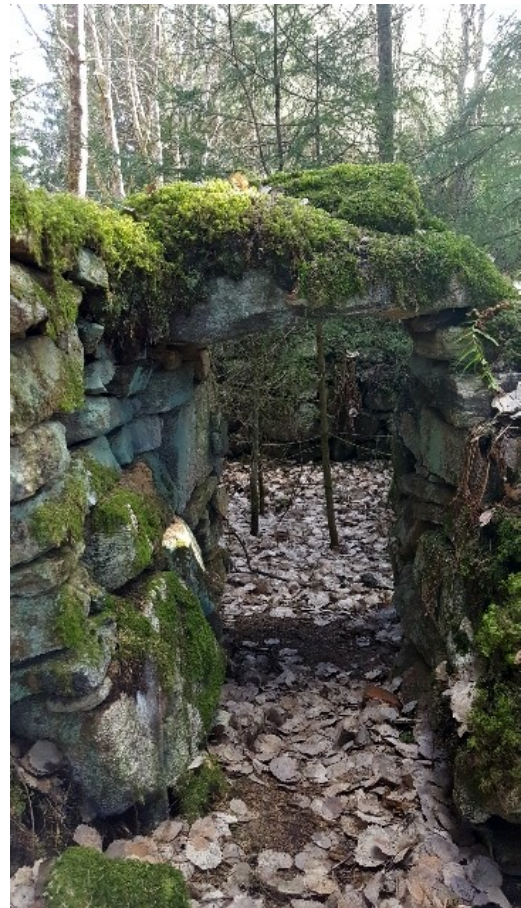
Egendomens hela areal (utan vatten):	Hekt- ar.	Växtslag.	Areal. Hekt- ar.	Utsäde.		Skörd föregå- ende år. Kg.	V ä x t s l a g.	Areal. Hekt- ar.	Skörd föregå- ende år. Kg.
				Kg. pr har.	Kg.				
Trädgård		Höstvete .					Socketbetor		
Åker och annan od- lad jord	12	Höstråg .					Foderrotfrukter		
Naturlig äng	0.5	Vårvete .							
Skogs- o. hagmark .	1.4	Vårråg .							
Övrig mark	0.1	Korn . . .					Odlad jord för höskörd . . .	0.5	1700
Summa areal (utan vatten)	14	Havre . . .	1.3	360	1700		» » förgräs o. d. till bete o. grönfoder		
Nyodling under senas- te fem år		Blandsäd .					» » för säd till bete o. grönfoder		
Av åkerjorden äro täckdikade		Ärter . . .					Ren träda		
Begagnade toremossar: till torvströ		Bönor . . .					Obrukad åkerjord		
till bränsle		Vicker . . .					S:a åker o. annan odlad jord	2	
		Potatis . .	0.2	360	2100		Naturlig äng, använd för slätter	0.5	500

130611
S:im NS13

Lokalundersökning 1913, SCB. Från Riksarkivet.

Husgrund och jordkällare på Södra Ållebacken.

Skifteskarta 1874

Södra Ållebackens stuga: röd prick, ladugård: blå prick.

Torpet Vassen: gul prick för att lättare orientera sig på kartan.

På Södra Ållebacken finns husgrunden kvar och även grunden till jordkällaren. Man ser spår av vattenbrunnen mellan hus och ladugårdens plats. Av ladugården finns inga spår.

Anna Stina Jacobsdotters bakgrund. (se ovan)

Anna Stina är alltså född år 1807 i Fogdegården, Björkekärr, Alingsås Landsförsamling.

Hennes far, åbon Jacob Carlsson (1766-1834) är från Wekaryd (Vikaryd) i Björkekärr, Alingsås Landsförsamling och modern Karin Eriksdotter (1768-1857) ska vara från Hemsjö enligt husförhørsboken. Hittar dock inte henne i Hemsjö. Jacob står som "svag och sjuklig" och dör i kolera. Familjen bor i Fogdegården i Björkekärr.

Om man går bakåt i faderns gren så hette Jakob Carlssons föräldrar Carl Nilsson född 1730 och Karin Larsdotter född 1732. De bodde som gifta på Wekaryd. Även Carl Nilssons föräldrar hade bott där: Nils Pehrson född 1687 och Elin Stensdotter född 1700.

Anna Stina var änka när hon kom till Södra Ållebacken och hade varit gift med torparen Johannes Andersson (1809-1835). Han var född i Skogsgården, Björkekärr, Alingsås Landsförsamling. Som nygifta 1829 bodde de i torpet Espevik i Björkekärrens rote. Torpet tillhörde Björkekärrens rote men låg under Holmen, Alingsås Stadsförsamling. Sedan bodde de i torpet Botten under Wekaryd och i Soldatstommen under Enerkullen. Maken Johannes dog i "förkylning" bara 26 år gammal. Anna Stina var då gravid med dottern Johanna som föddes några månader efter att Johannes dött. Anna Stina kom på "På socknen" med sina fyra barn.

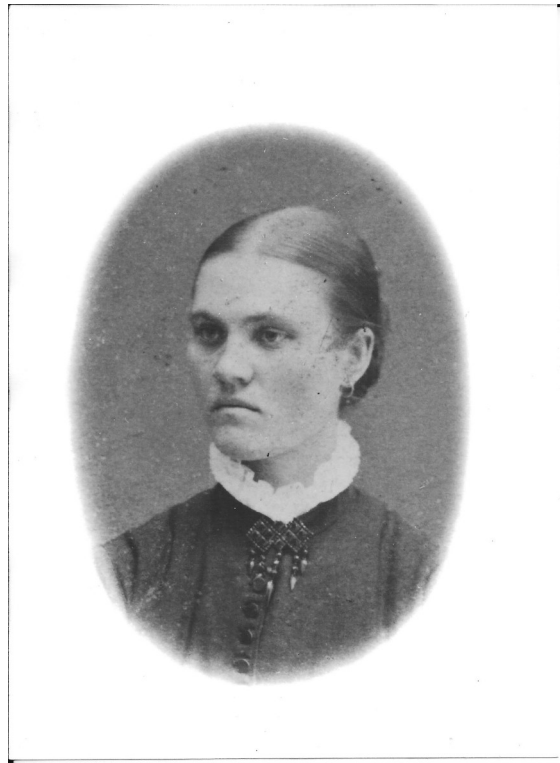
Ett par år senare, år 1838, flyttar hon alltså till Bengt i Södra Ållebacken. Man kan undra hur de kom i kontakt med varandra eftersom det är ganska långt mellan Björkekärr och Oryd.

Anna Stina hade med sig till Södra Ållebacken sina två små döttrar **Maja Greta Johansdotter** född 1829 i torpet Äspevik och **Johanna Johansdotter** född 1836, "under Wekaryd" och måste vara torpet Botten. (Obs bra att veta om man släktforskar och söker efter Maja Greta: att Maja Greta hette Maja Stina i födelsenotisen och rätt födelsedatum är **1829-07-17**. Namnet Maja Greta står sedan i alla husförhörböcker men födelsenumret blir efter detta fel vid flera tillfällen. Står sedan 1829-07-01 och år 1854 i Hol så ändras det felaktigt igen till 1829-01-13)

Anna Stina hade också två söner, **Sven Johansson** född 1831 i torpet Äspevik och **Jakob Johansson** född 1833 i torpet Botten. Kanske kunde hon inte ta med sig alla sina fyra barn när hon skulle arbeta som piga, två var kanske tillräckligt svårt, så hon lämnade Sven hos sin mor i Fogdegården, Björkekärr, när hon flyttade till Södra Ållebacken. Sven bodde sedan hos en morbror på Fogdegården och han gifte sig 1852 med Anna Christina Andersdotter född 1825 på Näset, Hjällnäs, under Östad Barnhus. Hennes far Anders Bengtsson född 1790, var frälsebonde där. Christinas mor hette Katrina Danielsdotter, född 1794.

Sven Johansson (1831-1911)

Anna Christina Andersdotter (1825-1899)

Sven levde hela sitt liv på Näset med sin familj och hans barn och barnbarn tog över som brukare. Näset hette längre tillbaka Mjösundet och även Björkenäs. Har alltid legat under Östads säteri. (Undertecknad med familj har faktiskt bott i det huset under många år)

*Anna Stinas andra son, **Jacob**, född 1833, lämnas till Östad Barnhus och det står då om honom: "Fadern död, modern inhyses. Liten men liflig, kan ej läsa". Jacob blir utplacerad till ett par på Hjällnäs Nordgården. År 1849 kommer han hit till sin mor på Södra Ållebacken. Följande år arbetar han som dräng på olika ställen och gifter sig 1860 i Siene och bildar familj. De bor en tid i Jönköping och där blir Jakob änkeman och gifter om sig. Hela familjen emigrerar sedan 1868 till Amerika. De verkar aldrig ha återvänt.*